

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sk/7/2017
Identifikačné číslo spisu: 5017200003
Dátum vydania rozhodnutia: 22.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5017200003.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): V. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XX, XXX XX Q. - G., proti žalovanému: Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 630 222 6458 0 zo dňa 8.decembra 2016, o kasačnej sťažnosti proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sa/1/2017-42 zo dňa 24. apríla 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 24Sa/1/2017-64 zo dňa 2. augusta 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím žalovaného č. XXX XXX XXXX X zo dňa 08.12.2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.08.2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Týmto rozhodnutím prvostupňový správny orgán podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo dňa 08.08.2016.

2. Žalovaný v odôvodnení uviedol, že pred vznikom invalidity, pred 12. júlom 2016 žalobca získal vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia 4 619 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 12 rokov a 239 dní, čím nesplnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok. Žalobcovi bol podľa potvrdenia GR ZVJS Bratislava zo dňa 28.04.2016 priznaný výsluhový dôchodok od 01.01.2008 podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom

zabezpečení policajtov a vojakov a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“), pričom na nárok na výsluhový dôchodok mu bola započítaná doba ZVS od 01.04.1982 do 31.03.1984 a doba služobného pomeru od 01.03.1988 do 31.12.2007. Poukázal na ust. § 255 ods. 5 a § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 334/2011 Z.z. s tým, že nakoľko žalobca získal obdobie výkonu služby ako príslušník ZVJS v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a tento bol žalobcovi priznaný, nie je možné dobu ZVS od 01.04.1982 do 31.03.1984 a dobu služobného pomeru od 01.03.1988 do 31.12.2007 hodnotiť na nárok na invalidný dôchodok. Na určenie sumy invalidného dôchodku nie je možné započítať dobu výkonu služby a hrubé zárobky, pretože vtedajšia Československá socialistická republika sa v roku 1991 zaviazala prijímať záväzky len pokiaľ ide o III. časť Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach týkajúcu sa starobného dôchodku. Nakoľko invalidný dôchodok je uvedený v II. časti Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (ďalej len „Dohovor“), do úvahy neprichádza ani aplikácia článku 33 ods. 2 Dohovoru (v časti VI. - Spoločné ustanovenia) na invalidný dôchodok. Na nárok na dôchodok a určenie jeho sumy boli žalobcovi započítané všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia, a to na základe údajov uvedených v žiadosti o dôchodok, priložených dokladov a údajov nachádzajúcich sa v informačnom systéme Sociálnej poisťovne.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Žalobca podal proti preskúmanému rozhodnutiu správnu žalobu. Krajský súd v Žiline po preskúmaní veci dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť z nasledujúcich dôvodov:

- je nepochybné, že žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok a preto podmienky citovaných zákonných ustanovení nespĺňa. Keďže žalobca získal obdobie výkonu služby ako príslušník ZVJS v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a tento bol žalobcovi priznaný od 01.01.2008, nie je možné dobu výkonu jeho základnej vojenskej služby a dobu služobného pomeru príslušníka ZVJS zhodnotiť na nárok na invalidný dôchodok. Zákon č. 461/2003 Z.z. priamo v ustanoveniach § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta, získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. S poukazom na vyššie uvedené bolo možné žalobcovi na nárok na invalidný dôchodok hodnotiť len obdobie dôchodkového poistenia získané vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia.

- keďže žalobca pred vznikom invalidity, t. j. pred 12. júlom 2016 získal vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia len 4 619 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 12 rokov a 239 dní, nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok v zmysle ust. § 72 ods. 1 písm. g) zákona č. 461/2003 Z.z., čím mu nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nevznikol.

- záverom krajský súd poukazuje opätovne na skutočnosť, že žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok a nie výsluhový príspevok, ako uvádzal vo svojom vyjadrení zo dňa 20.03.2017.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol:

- že bol dôchodkovo poistený aj počas výkonu služby, t. j. za obdobie 1.03.1988 do 31.12.2007.

- odvolanie na § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 je irelevantné, nakoľko v § 72 ods. 1 ani 2 zákona nie je odvolávka na § 60 ods. 2 a § 72 neobsahuje klauzulu „ ak tento zákon neustanovuje inak“.

- doba výkonu služby sa pre účely dôchodkového poistenia nebude započítavať len u tých policajtov, ktorí nastúpili do služobného pomeru po 26.02.2002 nakoľko títo policajti už neodvádzajú príspevky do dôchodkového fondu Sociálnej poisťovne.

6. Navrhol zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že prvostupňové rozhodnutie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

IV.

Konanie na kasačnom súde

7. Kasačný súd dňa 19.1.2018 uznesením sp. zn. 10Sk/7/2017 prerušil konanie do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní o návrhu o súlade ustanovenia §60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. s článkom 39 ods. 1 a článkom 55 ods. 1 Ústavy SR. Dôvodom prerušenia konania bolo zistenie, že v inej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 9So/138/2014 týkajúcej sa danej problematiky, t. j. potrebnej doby dôchodkového poistenia pre vznik nároku na invalidný dôchodok, najvyšší súd dňa 29.11. 2016 podal na Ústavný súd SR návrh na začatie konania o súlade ustanovení §60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. s článkom 39 ods. 1 a článkom 55 ods. 1 Ústavy SR.

8. Ústavný súd SR nálezom č. k. PL. ÚS 16/2017-52 zo dňa 13.02.2019 návrhu najvyššieho súdu nevyhovел. Dňa 11.04.2019 najvyšší súd vydal uznesenie o pokračovaní v predmetnom konaní.

9. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. mája 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., nárok na invalidný dôchodok vzniká, ak sa poistenec stal invalidným, získal potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia podľa § 72 zákona o sociálnom poistení a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2013, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsah zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

10. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto

sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. V súvislosti s uvedeným kasačný súd konštatuje, že kasačná sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sa podstatne neodlišovala od dôvodov podanej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, s ktorej dôvodmi sa krajský súd v plnom rozsahu vysporiadal a jeho skutkové zistenia aj právne závery považuje kasačný súd za vecne správne. V aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci.

12. Kasačný súd primárne poukazuje na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL.ÚS 16/2017-52 dňa 13. februára 2019 návrhu najvyššieho súdu nevyhovel. V bode 30 nálezu uviedol: „...Možnosť vzniku nároku na invalidný dôchodok zo systému „všeobecného sociálneho poistenia osobám, ktoré boli účastníkmi systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, môže fakticky/reálne nastať až po tom, ako policajt alebo vojak ukončil svoj služobný pomer, bol mu priznaný výsluhový dôchodok a rozhodol sa ďalej pracovať ako zamestnanec participujúc obligatórne na sociálnom poistení podľa zákona o sociálnom poistení. Z dôvodu, že ide o osoby začlenené do samostatného systému sociálneho zabezpečenia rešpektujúc osobitnú náročnosť ich práce a verejný záujem na zabezpečení výkonu týchto služieb - ktoré sa po skončení ich služobného pomeru zamestnali v rámci iných pracovnoprávných vzťahov zakladajúcich ich účasť na sociálnom poistení, kde však platia iné pravidlá, môže sa im tieto iné pravidlá zdať, vzhľadom na čas, kedy do týchto vzťahov vstúpili, prísne. Zdanie prísnosti môže u nich evokovať aj zdanie protiústavnosti. Z bodu 31 ďalej vyplýva: Podľa názoru ústavného súdu by ale riešenie, ktoré by v rámci sociálneho poistenia bez ďalšieho favorizovalo určitú skupinu subjektov z iného systému sociálneho zabezpečenia - odpustiť alebo znížiť bez ďalšieho všeobecne ustanovenú potrebnú dobu účasti na sociálnom poistení pre vznik nároku na invalidný dôchodok - by bolo vo vzťahu k ostatným účastníkom systému sociálneho poistenia nesystémové a nespravodlivé. Ak by malo ísť o „zmäkčenie“ podmienok pre vznik nároku na invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení, teda o „zvýhodnenie“ osôb poberajúcich výsluhový dôchodok bez toho, aby sa toto „zmäkčenie“ eliminovalo iným riešením, prípadne participáciou štátu, potom by vyvstala aj otázka ústavnosti takéhoto riešenia.....

13. V zmysle uvedeného nálezu má kasačný súd rovnako ako krajský súd za to, že žalovaný postupoval v súlade so zákonom, nakoľko zákon č. 461/2003 Z.z. priamo v ustanoveniach § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta, získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Pred vznikom invalidity, pred 12. júlom 2016, sťažovateľ získal vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia 4 619 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 12 rokov a 239 dní, čím nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok.

14. Z potvrdenia Generálneho riaditeľstva zboru väzenskej a justičnej stráže, Bratislava zo dňa 28.04.2016 je zrejmé, že sťažovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok od 01.01.2008 podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z.z. Na nárok na výsluhový dôchodok bola sťažovateľovi započítaná doba základnej vojenskej služby od 01.04.1982 do 31.03.1984 a doba služobného pomeru od 01.03.1988 do 31.12.2007. Sťažovateľovi bolo obdobie výkonu služby príslušníka ZVJS zhodnotené pre stanovenie sumy výsluhového dôchodku nasledovne: od 01.04.1982 do 31.03.1984 v I. kategórii funkcií (ZVS), od 01.03.1988 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií (služobný pomer) a od 01.01.2000 do 31.12.2007 v III. pracovnej kategórii (služobný pomer).

Podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku

ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

15. Na určenie nároku na invalidný dôchodok nie je možné započítať dobu výkonu služby, pretože vtedajšia Československá socialistická republika sa v roku 1991 zaviazala prijímať záväzky len pokiaľ ide o časť III. Dohovoru týkajúcu sa starobného dôchodku. Pretože invalidný dôchodok je uvedený v II. časti Dohovoru č. 128, do úvahy neprichádza ani aplikácia článku 33 ods. 2 uvedeného Dohovoru v časti VI - Spoločné ustanovenia na invalidný dôchodok.

16. S poukazom na vyššie uvedené bolo možné sťažovateľovi na nárok na invalidný dôchodok hodnotiť len obdobie dôchodkového poistenia získané vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia. Pred vznikom invalidity, pred 12. júlom 2016 sťažovateľ získal 4 619 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 12 rokov a 239 dní. Kasačný súd má za to, že sťažovateľovi boli na nárok na dôchodok a určenie jeho sumy započítané všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia, a to na základe údajov uvedených v žiadosti o dôchodok, priložených dokladov a údajov nachádzajúcich sa v informačnom systéme žalovaného. Z dôvodu, že ku dňu invalidity, t. j. k 12. júlu 2016 sťažovateľ nesplnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok, jeho žiadosť o invalidný dôchodok bola zamietnutá.

17. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu a konania, ktoré mu predchádzalo, v zmysle námietok uvedených v kasačnej sťažnosti, dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď žalobu zamietol. Kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú preto kasačný súd podľa § 461 S.s.p. zamietol.

18. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku tak, že sťažovateľovi právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko v tomto konaní nemal úspech (§ 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) a u žalovaného nezistil existenciu zákonného dôvodu na ich priznanie (§ 168 Správneho súdneho poriadku).

19. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.